

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Jacek Jezierski

Warszawa, dnia września 2011 r.

Pan
Andrzej Kraszewski
Minister Środowiska

LRZ-4101-01-01/2011
P/11/162

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie (dalej: Urząd) kontrolę dotyczącą działalności związanej z unieszkodliwianiem w latach 2008-2010 odpadów medycznych na terenie województwa podkarpackiego.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli Urzędu, podpisanym w dniu 12 maja 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 8 czerwca 2011 r., do którego zastrzeżenia zostały rozpatrzone uchwałą Komisji Odwoławczej Najwyższej Izby Kontroli, zatwierdzoną dnia 1 września 2011 r., oceniła pozytywnie skontrolowaną w Urzędzie działalność, mimo stwierdzonych uchybień, a w zakresie sprawowania nadzoru i kontroli przestrzegania prawa i decyzji dotyczących postępowania z odpadami medycznymi, także nieprawidłowości. **W powyższym wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli oceniła natomiast negatywnie wydanie decyzji Marszałka Województwa Podkarpackiego z 28 kwietnia 2008 r., udzielającej Spółce z o.o. SERWIMED Kraków, zezwolenia na**

unieszkodliwianie odpadów medycznych i weterynaryjnych w instalacji prowadzonej w Dębicy, zwanego dalej *Zezwoleniem*.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli wydanie *Zezwolenia* nastąpiło z rażącym naruszeniem prawa. Polegało ono przede wszystkim na dopuszczeniu w tej decyzji do unieszkodliwiania odpadów zakaźnych z zastosowaniem technologii dezynfekcji termicznej z wykorzystaniem dwutlenku chloru lub podchlorynu sodu, tj. w sposób inny niż spalanie w spalarni odpadów. Było to sprzeczne z wyrażonym w ówczesnym stanie prawnym w art. 42 ust. 1a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zm.) bezwzględnym zakazem unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych w inny sposób niż spalanie w spalarniach odpadów. Stosowanie jakichkolwiek innych sposobów unieszkodliwiania takich odpadów było wówczas bezprawne oraz stanowiło wykroczenie z art. 77a *ustawy o odpadach*. Wobec powyższego, zachodziła przesłanka do odmowy udzielenia zezwolenia, określona w art. 29 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy. Pomimo tego, *Zezwolenie* zostało wydane.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela poglądu, zawartego w udzielonych w toku kontroli wyjaśnieniach zarówno ówczesnego dyrektora Departamentu Rolnictwa i Środowiska Urzędu, jak i dyrektor Departamentu Instrumentów Środowiskowych Ministerstwa Środowiska o dopuszczalności „wstępnego unieszkodliwiania” zakaźnych odpadów medycznych, pod warunkiem przekazania powstających w wyniku tego odpadów do spalania w spalarni odpadów. Przedstawiona interpretacja jest w sposób oczywisty niezgodna z literalnym brzmieniem przywołanego przepisu i stanowi próbę obejścia wyrażonego w nim zakazu. Należy także podkreślić, że *ustawa o odpadach* nie zawiera pojęcia „wstępnego unieszkodliwiania”.

Udzielając *Zezwolenia*, naruszono także warunek określony w art. 27 ust. 3 *ustawy o odpadach*. Decyzja ta została wydana, pomimo nieprzeprowadzenia przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska kontroli funkcjonowania instalacji i urządzeń służących do unieszkodliwiania odpadów, która była wymagana powyższym przepisem.

W toku kontroli ustalono, że *Zezwolenie* zawierało formalne elementy określone przepisem art. 27 ust. 2 *ustawy o odpadach* i było zgodne z wnioskiem Spółki SERWIMED. Jednakże, jak wynika z opinii i sprawozdania powołanego w kontroli biegłego, dane zawarte we wniosku były niespójne i nie zawierały wszystkich informacji pozwalających na wydanie decyzji. Wskutek powyższego, nie było możliwe określenie czy przewidziana we wniosku, a w konsekwencji w *Zezwoleniu* metoda doprowadzi do skutecznego pozbawienia odpadów

cech odpadu niebezpiecznego i właściwości zakaźnych. Opinia biegłego wskazuje na możliwość powstawania w jej wyniku odpadów niebezpiecznych o kodzie 19 02 09* *Stale odpady palne zawierające biologicznie substancje niebezpieczne*. Zastosowanie metody według technologii przewidzianej we wniosku i *Zezwoleniu* nie wykluczało także możliwości powstawania uciążliwości zapachowej. Brak wyjaśnienia w toku postępowania powyższych, istotnych dla udzielenia *Zezwolenia* okoliczności, Najwyższa Izba Kontroli oceniła jako zaniechanie należytej staranności w działaniu organu.

Jednakże w kontroli ustalono, że uzyskane po udzieleniu *Zezwolenia* przez Marszałka Województwa wyniki badań i kontroli dotyczących funkcjonowania instalacji Spółki SERWIMED w Dębicy nie potwierdziły występowania organizmów niebezpiecznych lub uciążliwości zapachowej.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, w przypadku *Zezwolenia* zachodziły przesłanki stwierdzenia jego nieważności określone w art. 156 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), w punkcie 2, tj. rażące naruszenie przepisów prawa oraz w pkt 6, tj. wykonanie decyzji wywoływało czyn zagrożony karą, w postaci wykroczenia określonego w art. 77 a *ustawy o odpadach*.

Najwyższa Izba Kontroli nie aprobuje zatem stanowiska dyrektora Departamentu Instrumentów Środowiskowych Ministerstwa Środowiska w sprawie prawidłowości *Zezwolenia*. Zostało ono wyrażone w szczególności w podpisanej przez nią decyzji Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2008 r. znak DIŚ-III-s-18/7516/08/MT, umarzającej postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności *Zezwolenia*. W związku z tym rozstrzygnięciem, *Zezwolenie* obowiązywało nadal w okresie objętym kontrolą, a moc utraciło, w zakresie unieszkodliwiania odpadów zakaźnych, dopiero z dniem 12 marca 2011 r., w związku z treścią art. 10 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. *o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. Nr 28, poz. 145).

Na podstawie *Zezwolenia* Spółka SERWIMED unieszkodliwiała (według danych ze zbiorczych zestawień, o których mowa w przepisie art. 37 ust. 1 *ustawy o odpadach*) w latach 2008-2010 łącznie 1.470,756 Mg odpadów medycznych, w tym 1.455,085 Mg odpadów niebezpiecznych. Działalność Spółki SERWIMED, prowadzona w związku z *Zezwoleniem*, spowodowała ogromne niezadowolenie i protesty mieszkańców położonego w pobliżu jej zakładu Osiedla „Słoneczne” w Dębicy. Wyrazem tego był w szczególności szereg skarg, skierowanych do organów szczebla wojewódzkiego i centralnego.

W kontroli ustalono również, że sposób funkcjonowania Wojewódzkiego Systemu Odpadowego przyczynił się w Urzędzie do powstania nieprawidłowości, dotyczących weryfikacji zbiorczych zestawień oraz sporządzenia *Sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami dla Województwa Podkarpackiego za lata 2007-2008* w zakresie danych o instalacjach do unieszkodliwiania odpadów medycznych.

Na podstawie art. 61 ust. 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.